Nummer VN2020-007906

Directie rve grond en ontwikkel

Gemeente Amsterdam

Map wethouder Van Doorninck **Map**

Voordracht voor de Map wethouder Van Doorninck van 11 juni 2020

Portefeuille Grondzaken (31)

Agendapunt B8

Onderwerp

Voortgang aanpak diffuus lood in de bodem

Gevraagde beslispunten

1. Kennisnemen van de voortgang van de inventarisatie van lood in de bodem op kinderspeelplaatsen in Amsterdam
2. Instemmen met een pilot naar lood in tuinen in de Staatsliedenbuurt

Onderbouwing beslispunten

De laatste jaren is steeds duidelijker geworden dat lood schadelijker is voor jonge kinderen dan eerder gedacht. Lood heeft invloed op de hersenontwikkeling van jonge kinderen tot en met 6 jaar en kan leiden tot een IQ-verlies van enkele punten.

Dit heeft onder andere geleid tot advieswaarden voor bodemkwaliteit die door de gezamenlijke GGD's zijn opgesteld. Deze waarden zijn strenger dan de normen die eerder werden gehanteerd. Sinds 2017 werkt G&O samen met de GGD en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) aan maatregelen om de blootstelling te verminderen. Dit heeft in Amsterdam tot de volgende acties geleid:

1. Betere informatievoorziening van ouders van jonge kinderen via GGD;
2. De loodnormen zijn aangescherpt en vastgelegd in de Nota Bodembeheer (BD2019-006137);
3. Afdeling bodem van G&O onderzoekt alle kinderspeelplaatsen op mogelijke blootstellingsrisico's;
4. Voorbereiding van een pilot om tuingebruikers meer bewust te maken van de risico's van lood en de mogelijke maatregelen.

Ad 1) Voortgangsrapportage

In bijgaande voortgangsrapportage wordt een tussenstand gegeven van het inventarisatieproject op kinderspeelplaatsen. Het project is ongeveer 75% gevorderd en zal eind 2020 worden afgerond. Dan zijn ca. 300 fysieke bodemonderzoeken uitgevoerd. Op de meeste onderzochte locaties is geen sprake van risico's ten gevolge van lood in de bodem, ook niet volgens de nieuwste inzichten. Slechts op 5% van de tot nu toe onderzochte locaties zijn fysieke maatregelen wenselijk. Dat betreft vooral buitenruimte van kinderdagverblijven.

Als maatregelen wenselijk zijn en de kinderdagverblijven daarmee instemmen laat G&O de saneringsmaatregelen door een aannemer uitvoeren. De kosten van deze maatregelen zijn relatief beperkt en worden gedekt uit de reserve Bodemsanering en Nazorg. Daarbinnen is in totaal € 3,5 miljoen voor diffuus lood gereserveerd.

Ad 2) Pilot lood in tuinen

Ook in de bodem van tuinen in vooroorlogse wijken en dorpen kan lood aanwezig zijn en kunnen kinderen aan lood worden blootgesteld. Ouders kunnen door het opvolgen van eenvoudige gebruiksadviezen de blootstelling aan bodemlood drastisch terugdringen

(handen wassen, voeten vegen, stofzuigen, kinderen in een zandbakje laten spelen). Er is echter weinig bewustzijn van de risico's bij ouders. De GGD, die veel ervaring heeft met communicatie over gezondheidsrisico's, verwacht niet dat de bewustwording met algemene middelen veel kan worden vergroot. Daarom bereidt G&O, in samenwerking met GGD, een pilot voor in de Staatsliedenbuurt. De Staatsliedenbuurt is gebouwd op een 19e eeuws industriegebied. Volgens het Bodeminformatiesysteem komen in de wijk zeer hoge loodgehalten voor.

In overleg met de gebiedsmakelaar en GGD wordt een informatiebrief gestuurd aan bewoners met een tuin (binnen het pilot gebied zijn ca. 1800 woningen met tuin), waarin de mogelijkheid wordt geboden om middels een inloopspreekuur verder geïnformeerd te worden of direct een afspraak te maken voor een indicatief onderzoek in de tuin. Vervolgens gaan medewerkers van G&O langs bij begane grondwoningen om het loodgehalte in de tuin te meten en om maatwerkadvies te geven. Als bewoners hun tuin willen saneren kan G&O financieel of praktisch ondersteunen. Naar verwachting wordt sanering aantrekkelijk bij verbouwing of herinrichting van de tuin.

Op voorhand is moeilijk te voorspellen wat de respons op de pilot is. Met deze aanpak is in Nederland nog geen ervaring opgedaan. Naast het verkrijgen van een actueel beeld van het loodgehalte in de tuinen, richt de pilot zich onder andere op de volgende vragen:

- Hoe kunnen de risico's van lood en de gebruiksadviezen het meest effectief gecommuniceerd worden;
- Hoe wordt een zo groot mogelijke respons bereikt;
- Hoe wordt de informatie het best overgedragen;
- Welke vragen leven er bij bewoners zodat daar in communicatie rekening mee gehouden kan worden;
- Welke maatregelen worden door bewoners overwogen (gedragsaanpassing, kleine aanpassingen in de inrichting of sanering);
- Op welke manier kunnen activiteiten gecombineerd worden met onttegelacties / rainproof;
- Wat is de opkomst op de inloopsreekuren en hoeveel mensen hebben behoefte aan metingen en maatwerkadvies;
- In welke mate kunnen bewoners geadviseerd en ondersteund worden bij het voornemen om te saneren;
- Moet de subsidie voor bodemsanering worden hervormd, dan wel opgehoogd?
- Wat zijn de kosten en wat is inspanning als dit tuinenproject wordt uitgerold over de hele historische stad.

Na de pilot wordt besloten of en, zo ja, op welke wijze de aanpak van lood in tuinen kan worden toegepast op de hele historische stad. Dit zal ook bestuurlijk worden voorgelegd.

De pilot wordt gefinancierd uit de reserve Bodemsanering en Nazorg, waarbinnen in totaal €3,5 miljoen voor diffuus lood is gereserveerd. Voorlopig wordt voor de aanpak van lood in tuinen in de hele historische stad een budget van € 500.000 per jaar gereserveerd. Met een looptijd van 4 jaar komt het totaal budget daarmee op €2 miljoen van de beschikbare €3,5 miljoen.

Volgende processtappen

- Deze voordracht wordt ook aangeboden aan Wethouder Kukenheim en aan stadsdeel West.
- Ter kennisname Commissie RO en Commissie ZJS

Advies, afstemming en participatie

- De voortgangsrapportage en de pilot zijn afgestemd met de GGD, de Omgevingsdienst en Ruimte en Duurzaamheid (rainproof).
- Ter voorbereiding van de pilot is gesproken met de gebiedsmakelaar van de Staatsliedenbuurt.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2020-035003	20200609 tussenrapportage lood.docx (msw12)
AD2020-034653	Map wethouder Van Doorninck Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Grond en Ontwikkeling, 5.1, 2 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e

Uitslag